

WEIDEVOGELRESULTATEN 2010 TOTAAL

Inleiding

Afgelopen jaar kregen we te maken met het gedeeltelijk van kracht worden van het SNL. (Subsidiestelsel voor Natuur- en Landschapsbeheer) Ook onze vereniging kreeg te maken met deze nieuwe vorm van agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Door de inzet van onze vrijwilligers zijn we erin geslaagd boeren uit 2 goede weidevogelgebieden te laten meedoen. De focus ligt bij dit gebiedsgerichte beleid vooral op het vliegvlug laten worden van weidevogelkuikens.



*De broedresultaten in de Wateregge waren door deelname aan SNL beduidend beter.
Drie gruttomannetjes bewaken hier hun jongen in het ongemaaid gras.*

De gebieden die meedoen aan weidevogelbeheer zijn de Wateregge op de grens van Almelo / Albergen en de Benneker in Rossum.

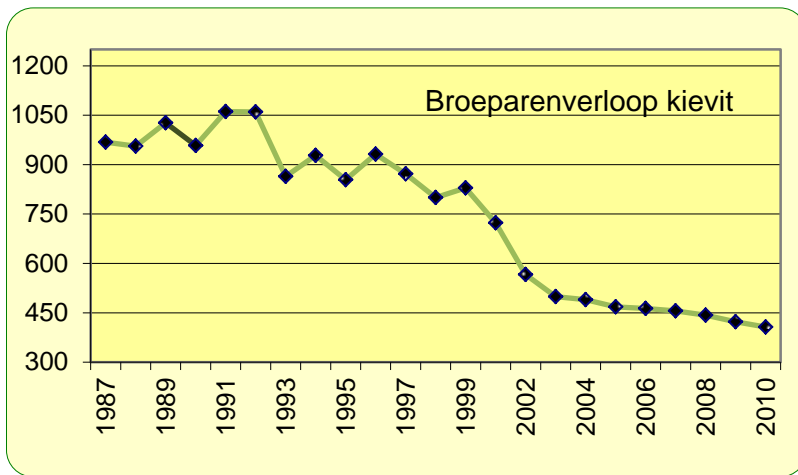
Voor de Benneker veranderde qua weidevogelbeheer weinig. De boeren in dit gebied die al meededen aan de oude vorm van weidevogelbeheer (PSAN) deden nu ook weer mee met de nieuwe vorm van weidevogelbeheer (SNL). In het nieuwe weidevogelbeheergebied de Wateregge waren de broedresultaten het afgelopen jaar, dank zij het toegepaste weidevogelbeheer, merkbaar beter dan in het jaar ervoor. Ondanks de hoge predatie op de gruttonesten (58 %) werden er toch nog 8 grutto's vliegvlug. De deelnemende boeren uit dit gebied zagen als gevolg hiervan, ook de belangstelling van de passanten flink toenemen. Menigmaal bleven enthousiaste fietsers, wandelaars en automobilisten stilstaan bij hun weilanden met ongemaaid gras en de vele alarmerende grutto's op de afrasterpaaltjes. Puur om te genieten van dit idyllische plaatje. De boeren werden vaak geprezen voor de kansen die ze de weidevogels gaven om hun kuikens vliegvlug te laten worden.

De grutto maakte in 2009 nog een flinke sprong voorwaarts en nam met 30 % toe van 48 naar 62 broedparen. Deze winst moesten we helaas het afgelopen jaar voor een groot gedeelte weer inleveren. Het aantal grutto's daalde in 2010 naar 52 broedparen. Binnen de meeste kerkdorpen nam het aantal broedparen van de grutto af. Het aantal broedparen in Rossum bleef gelijk, terwijl in Fleringen het aantal grutto's toenam met 2 broedparen.

Grutto in de knel tussen landbouw en klimaat.

De eerste maaisnede is sinds 1980 met ruim twee weken vervroegd, precies in de pas met de temperatuurontwikkeling in het voorjaar. In tegenstelling tot veel andere vogelsoorten heeft dit, in deze periode, bij de grutto niet geleid tot een vroegere legdatum. Dit indirecte klimaat effect brengt de grutto verder in het nauw door meer maaiverliesen, terwijl de kuikens op de pas gemaaide percelen slechte overlevingskansen hebben door gebrek aan voedsel en dekking.

De uitgestelde maaidatum in de SNL gebieden vergroten derhalve in hoge mate de kansen van de grutto's en hun kuikens!



Het is in 2010 niet gelukt om de jaarlijkse afname van het aantal broedparen van de kievit te stoppen. En dan te bedenken dat deze trend al bijna twintig jaar gaande is. Het eerste dieptepunt werd bereikt in 1993. Dit was voor een deel te verklaren door een grootschalige ruilverkaveling en het verloren gaan van goede weidevogelgebieden in Deurningen. Een tweede sterke daling deed zich voor in de jaren rond de eeuwwisseling toen het aantal broedparen daalde met 30%. Vanaf 2003 was de daling weliswaar minder sterk maar wel dalende. Het aantal broedparen daalde in 2010 van 423 naar 407 broedparen

Positiever nieuws is er van de tureluur en de wulp. Het aantal broedparen van de tureluur bleef gelijk aan 2009 en van de wulp was het aantal broedparen zelfs hoger dan in 2009.

Het eerste kievitseizoen 2010

In 2009 jaar was het Johan Groote Punt net niet gelukt om het eerste kievitseizoen binnen ons verenigingsgebied te vinden. Maar in dit verslagjaar was het dan zover. Op vrijdag 19 maart om 10.15 uur vond Johan, ook kerkdorp coördinator van Rossum, op het maïsland van zijn overbuurman de fam. Bosch, het eerste legsel. En nog wel op bijna dezelfde plek als in 2009. De dag ervoor had hij, gezien het gedrag van enkele kieviten, al de indruk dat het niet lang meer kon duren eer het eerste ei gelegd zou gaan worden. Dus toog hij de volgende ochtend met laarzen, verrekijker en sinds enige tijd zijn vaste metgezel de wandelstok, naar het maïsland, opzoek naar het eerste kievitsnest met eieren. Na eerst een paar lege kievitsnesten gevonden te hebben was het dan toch raak: een mooinestje met 1 ei.

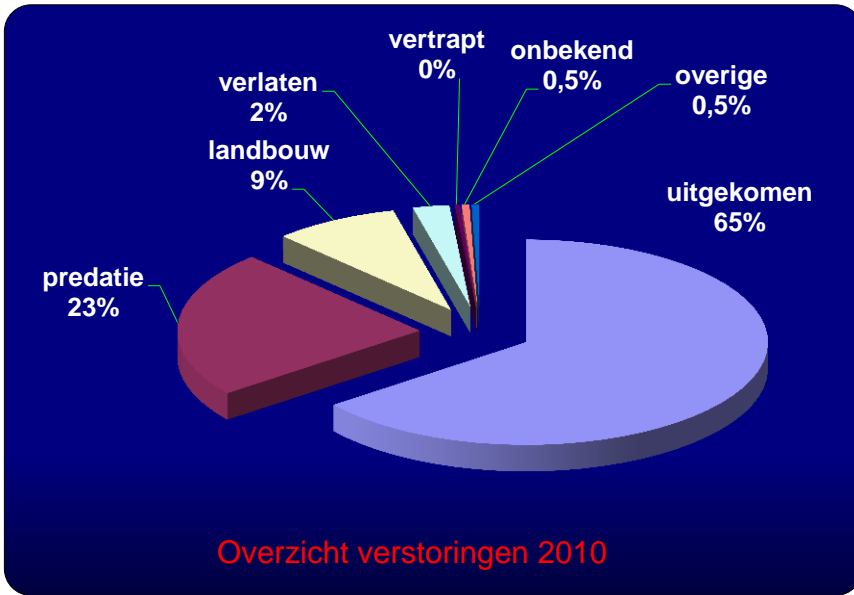


Het vinden van het eerste kievitslegsel was voor Johan een thuiswedstrijd

Weersomstandigheden

De winter van 2009/2010 duurde lang en gaat de boeken in als de koudste sneeuwwinter sinds jaren. Als gevolg hiervan kwamen de weidevogels later in hun broedgebieden aan. De maand april was een droge maand met nauwelijks neerslag en koude nachten. Het gras groeide hierdoor nauwelijks. Mei 2010 verdwijnt in de boeken als de koudste meimaand in bijna twintig jaar. De gemiddelde temperatuur kwam uit op 10,5 °C tegen 12,7 °C normaal. Op de recordlijst vanaf 1901 staat mei 2010 op de 9e plaats in de rij met koudste meimaanden. In tegenstelling tot vorig jaar, toen er massaal op 30 april werd gemaaid, kwamen de eerste cyclomaaiers dan ook pas op 18, 19 en 20 mei in de weilanden om hun werk te doen.

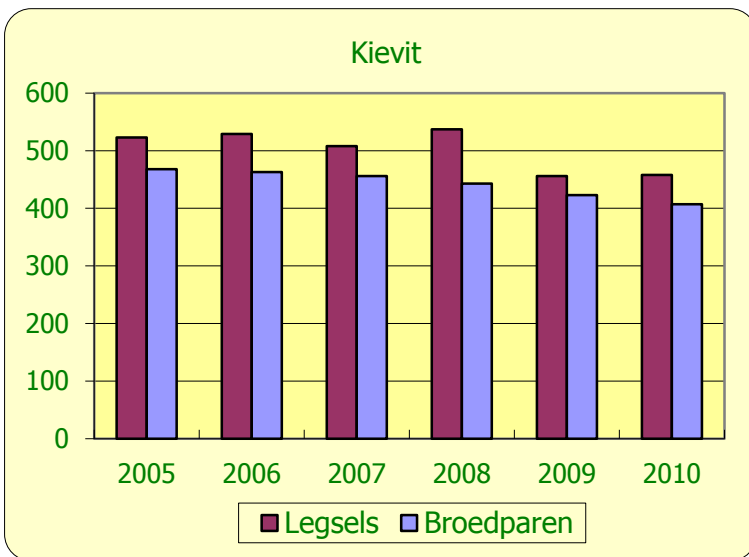
Uitkomstgegevens legsel:



In 2010 werden er door de veldwerkers totaal 566 legsel gevonden waarvan er 496 op uitkomst werden gecontroleerd. In totaal kwamen er hiervan 293 uit. Een uitkomstpercentage van 59 %. Opvallend dit jaar was de sterke toename van predatie op de weidevogellegsel van 12 naar 23 %. Een toename van 11% in vergelijking met seizoen 2009, toen de predatie juist heel laag was. Het langjarig gemiddelde ligt in onze vereniging ook op 23%. Ook in gebieden met uitgestelde maaidatum (Wateregge) was de predatie fors. Een duidelijke aanleiding hiervoor was het niet

kunnen inzetten van kraaienvangkooien door de WBE's. Door het verminderde aantal broedparen weidevogels en de toename van predatoren ontstaat er een disbalans in een gebied. Het gevolg is dat broedsucces uitblijft en weidevogels vertrekken.

Kievit

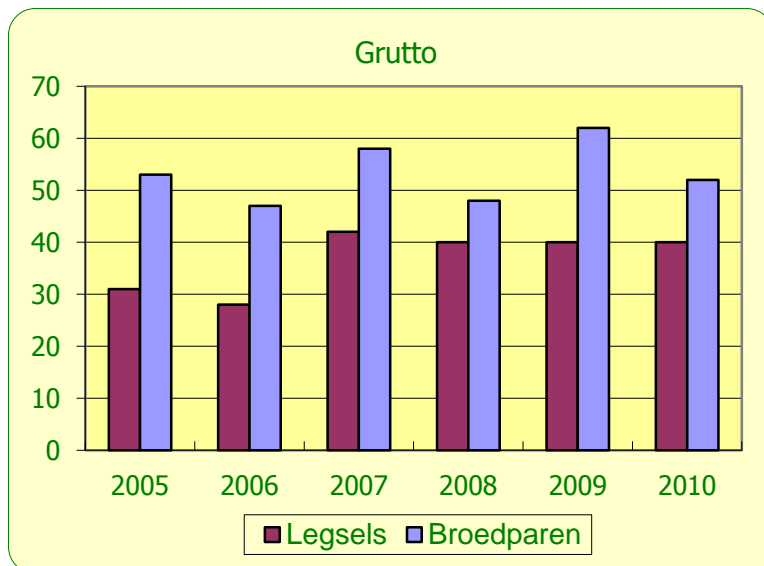


Het begint helaas erg eentonig te worden door opnieuw te moeten vermelden dat dit jaar de stand van het aantal broedparen Kieviten wederom is gedaald. Ten opzichte van vorig jaar zakte het aantal broedparen van 423 naar 407 broedparen. Een daling van 4 %. Het aantal gevonden legsel bleef daarentegen nagenoeg gelijk aan vorig jaar en kwam uit op 458 legsel. Omdat eind april het grootste gedeelte van de uitgekomen Kievitskuikens op het maïsland lopen en juist dan het land bewerkt moet worden, komen veel kuikens om. Daar waar hun schutkleur bij predatoren een voordeel kan hebben door niet gezien te worden, werkt dit nu juist als nadeel voor de boer/loonwerker die het land bewerkt. Ze worden niet gezien.

Hieronder een overzicht van de vinddatum en de gevonden legsel

14-19 maart	20-25 maart	26-31 maart	1-6 april	7-12 april	13-18 april	19-24 april	25-30 april
0	4	47	58	54	47	26	25
1-6 mei	7-12 mei	13-18 mei	19-24 mei	25-31 mei	1-6 juni	7-12 juni	13-18 Juni
16	26	21	24	13	11	0	1

Grutto



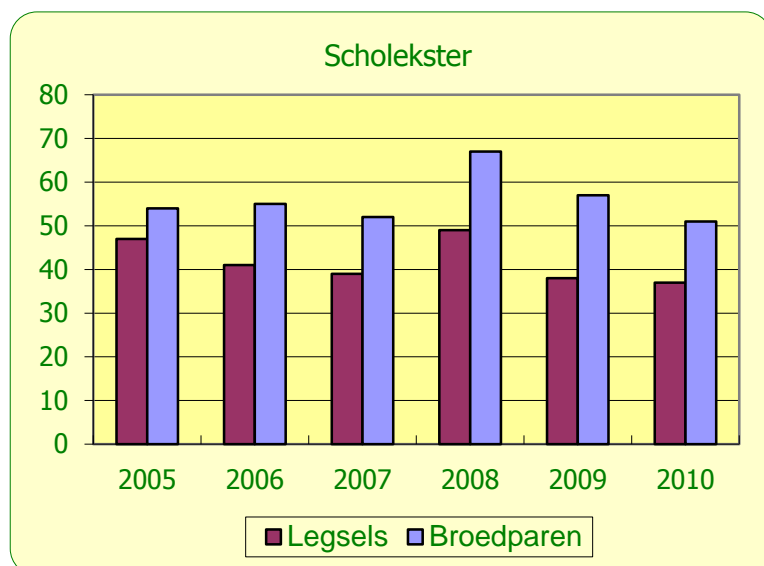
Na een forse opleving van het aantal broedparenvorig jaar kregen we dit jaar te maken met een flinke afname van het aantal grutto's. Het aantal grutto's daalde maar liefst met 10 broedparen. Bijna alle kerkdorpen kregen te maken met minder broedparen. Eén kerkdorp was echter hierop een uitzondering en dat was Fleringen. Hier steeg het aantal broedparen van 6 naar 8. Door intensieve beschermings activiteiten van een boer en tevens veldwerker uit dit kerkdorp werden hier dit jaar zeker 4 kuikens vliegvlug. De hoop dat het aantal broedparen grutto's zich zou stabiliseren of zelfs uitbreiden, vanwege broedsuccessen in de Benneker in de afgelopen jaren, bleek

ijdele hoop. De grootste daling van grutto's komt uit Saasveld. Daar waar in het vorigejaarsverslag al was gewaarschuwd dat Saasveld waarschijnlijk de komende jaren een flink aantal broedparen grutto's zou moeten inleveren vanwege het uitblijven van broedsuccessen, werd dit jaar deze vrees al bewaarheid. Het aantal broedparen daalde van 18 naar 12, een daling van 33%. Vooral het gebied Westerikkerbroek ging flink in aantal broedparen achteruit.

Onderstaande tabel geeft weer dat de meeste grutto's vanaf half april volop broeden

26-31 maart	1-6 april	7-12 april	13-18 april	19-24 April	25-30 april	1-6 mei	7-12 mei	13-18 mei	19-24 Mei
1	1	4	9	10	4	1	1	1	1

Scholekster

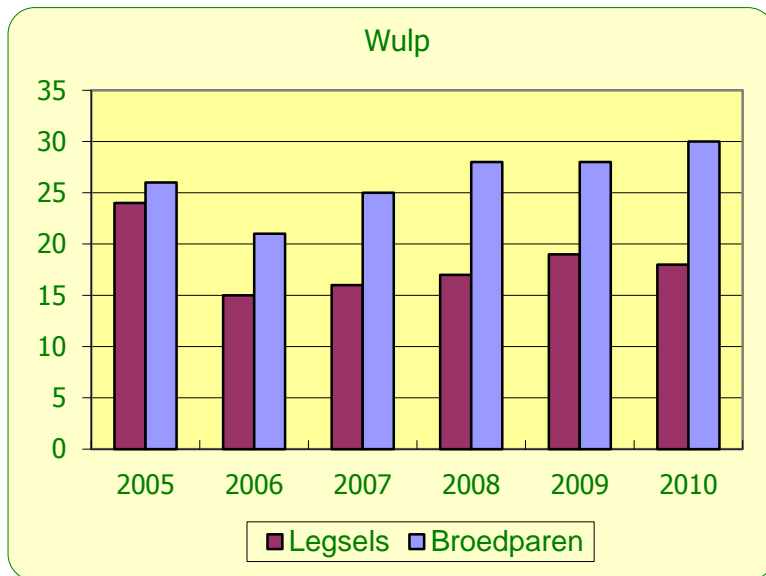


In het kielzog van achteruitgang van Kievit en grutto, volgt meteen de scholekster. Met een aantal broedparen van 51 zitten we weer op het niveau van 2007. Ten opzichte van vorig jaar is de stand met 6 broedparen verminderd. Ook het afgelopen jaar waren er binnen ons verenigingsgebied bijna geen meldingen van scholeksters met kuikens, waarmee we van deze soort het dieptepunt waarschijnlijk nog niet hebben bereikt. Ondanks het feit dat een scholeksterpaartje in een weidevogelseizoen meerdere broedpogingen doet, lukt het ze niet om voor voldoende nageslacht te zorgen.

Zoals de tabel weergeeft zijn de meeste legsels in de eerste week van mei gevonden

7-12 april	13-18 april	19-24 april	25-30 april	1-6 mei	7-12 mei	13-18 mei	19-24 mei	25-31 mei	1-6 juni	7-12 juni
1	2	1	0	5	7	9	0	1	0	1

Wulp

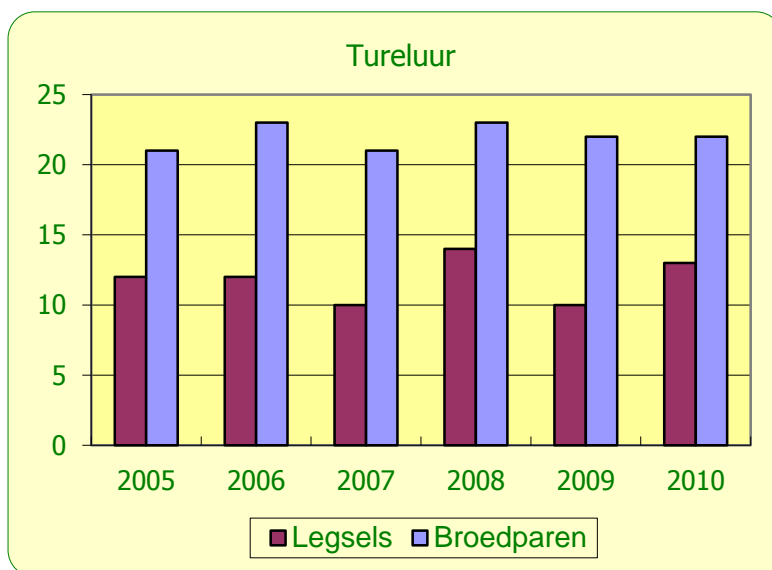


Gelukkig kan er ook iets positiefs vermeld worden over een van de weidevogelsoorten. En dat is de wulp. Deze weidevogelsoort weet zich in onze intensief bewerkte weilanden niet alleen te handhaven maar zelfs in aantal toe te nemen. Was het aantal broedparen wulpen vorig jaar nog 28, dit jaar bleef de teller staan op 30 broedparen. Een klein succes dus. Daar waar in kerkdorp Weerselo het aantal broedparen wulpen afnam van 7 naar 4 broedparen, werd deze teruggang gelukkig meer dan gecompenseerd door toenames in Fleringen en Agelo.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de gevonden legsels

1-6 april	7-12 april	13-18 april	19-24 april	25-30 april	1-6 mei	7-12 mei	13-18 mei	19-24 mei
4	6	1	0	4	2	0	1	0

Tureluur



Met een aantal van 22 broedparen tureluurs bleef de stand gelijk aan dat van vorig jaar.

De tureluur is de enige weidevogelsoort die zich al jaren vrij constant rond dit aantal blijft handhaven. De Benneker, een deelgebied waar de meeste broedparen tureluurs zitten moest het dit jaar echter met 3 broedparen minder doen. In Saasveld kon sinds enkele jaren weer melding worden gemaakt van 1 broedpaar. Het aantal broedparen met kuikens die vliegvlug zijn geworden is vrij moeilijk in te schatten. Wel zijn er in Rossum en Fleringen ouderparen met kuikensesignaleerd. In algemeenheid kan men

toch wel concluderen dat het afgelopen broedseizoen voor de tureluur niet succesvol was.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de gevonden legsels

19-24 april	25-30 april	1-6 mei	7-12 mei	13-18 mei
3	2	2	1	1